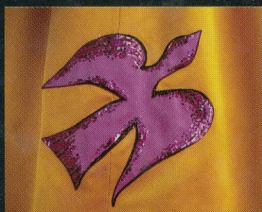
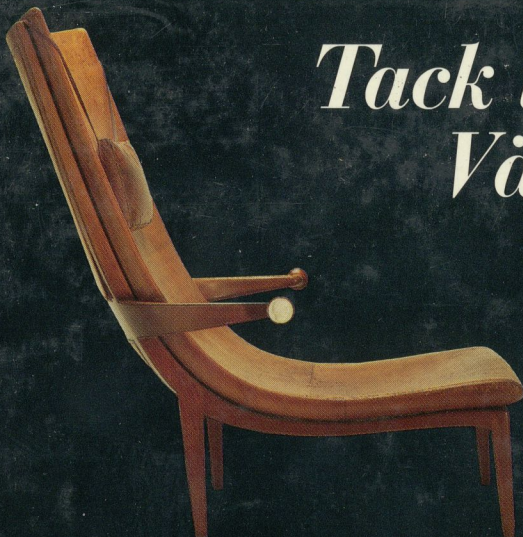

Tack vare våra Vänner!

*Tack vare våra
Vänner!*

NORDISKA
MUSEET

FATLABUREN 1994

Tack vare våra Vänner!

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK

FATABUREN 1994

FATABUREN 1994

ISBN 91 7108 356 1

ISSN 0348 971 X

Redaktör Teje Colling

Fotograf och bildredaktör Birgit Brånvall

Layout Börje Reinhold, Bohusläningens Boktryckeri AB

Omslag Lena Lindqvist

Teknisk redaktör Berit Nordin

Bildmaterialet tillhör Nordiska museet om inte annat anges. I de fall fotografens namn inte uppges är denne okänd.

Summaries translated into English by Skans Victoria Airey

Tryckt hos Bohusläningens Boktryckeri AB, Uddevalla 1993

ATT BYGGA ETT BO. . .

Annika Tyrfelt

I en förort söder om Stockholm finns ett hus. Ett grått höghus byggt under miljonprogrammets dagar. Det är likadant som alla andra hus som står runt omkring, så likadant att det knappast syns. Men de som bor här betraktar det med kärlek, för det är inte bara ett hus, det är också ett ställe att älska – ett hem.

Till det här gråa huset kom jag en dag eftersom det ibland hör till mitt arbete att beskriva människors hem, att spara dem för framtiden och berätta om dem så de blir förståeliga. Det var då jag mötte en Svanmamma. Stark, sträng, krävande och trygg. Fräsande med böjd hals åt både ungar och hotande faror. Med mjuka vingar som skyddade redet och ungarna och med så stora vingar att de rymde många ankungar också.

Hon visade mig hur man bygger ett bo, där tingen flätas samman till ett starkt rede, där dunet läggs på plats och där man härskar oinskränkt och efter egna regler. Det här bobygget hade inte varit alldeles lätt, det hade tagit tid och det hade varit mödosamt. Det var inte helt klart hur det växt fram, sådant kan svanmammor ändå, men vad som var klart var att det var värt att skydda och att det var så starkt att det var en bas för allt man gjorde, så rymligt att det aldrig stängde ute någon.

Hemmet som öppnades för mig kändes genast som ett bo. Med tiden begrep jag varför. Den trånga våningen, de många tingen, de mörka färgerna. Det pyntade men inte särskilt vårdade, spåren av verksamhet överallt. Så tydliga spår av dem som bodde där. Den omfamnande stora plyschsoffan – luddig och mjuk och med plats för alla vännerna som kom och gick. Bordet som var valt för att ge plats åt mycket folk och mycket saker. Undulaten och marsvinet

*Mellan höghusen finns utrymme
för att rasta hundarna. Foto
Peter Segemark.*

*Soffhörnan i vardagsrummet. I
princip allt synligt köptes in till
Nordiska museet. Foto Peter
Segemark.*

Matte och Nixie köper tidning och godis. Djuren har en stark ställning i familjen. Foto Peter Segemark.

och schäfern och hamstern. Det var tryggt och generöst. Och vakat över.

När vi talade om tingen, var de kom ifrån och vad de betydde, så stod det alldeles klart att de tillsammans blev en bekräftelse på just den här familjen. Alla hade de något att berätta och bildade kapitel i familjens gemensamma historia.

När vi tittade på bokhyllan och föremålen som stod där, så sas det att de inte var viktiga, det var mest krafs som kunde ställas undan. Men inte var det så. På samma sätt som fotoalbumet, så väckte de minnen och berättade historier. Vi förlorade oss i den lilla burken med barnens mjöltkänder och souvenirn från en särskild utflykt med tonårsgänget (se där en tråd in i ett annat liv, ett eget liv som fanns innan redet var byggt). Födelsedagspresenten från vännerna lockade fram skratt och minnen från en glad fest för länge sedan. Bröllopsfotografiet. År las till år – både goda och onda – och alltsammans var delar i bobygget.

Boet värnades ständigt och på olika sätt. Det skaffades nya saker, nytt dun. Sakerna var alltid väl valda för att passa och ofta hade de, fast de var nya, en historia att berätta. Anskaffningen var resultatet av ett hårt arbete – att hitta det som var rätt ur just den här familjens unika synvinkel. Ett skickligt detektivarbete för att finna rätt sak till rätt pris. Tingen fick igen en bekräftande funktion, nu var de synliga bevis på skicklighet och förmåga att underhålla och förbättra redet. Ungarna lärdes vad hemmet stod för. De blev trygga och fick simma allt längre. Bokanten var inte längre för hög, vare sig att komma i eller ur. Visst fräste Svanmamma, men vingarna var stora, boet mjukt och inte var det en våning vilken som helst i ett grått 70-talshus från miljonprogrammets dagar jag hade besökt, det var ett hem, ett ställe att älska. . .

Artikeln är ett resultat av 1986 års hemundersökning inom SAMDOK:s hempool. Undersökningen gjordes av Nordiska museet och Vännerna bekostade föremålsinsamlingen. Bland annat köptes den mjuka soffhörnan och alla djurens burar, matskålar, koppel, leksaker etc. Familjens fritidskläder ägnades också särskilt intresse och museet kunde förvärva utrustning för bl.a squash, simning och ridning.

Undersökningen inspirerade Nordform 1990 till en utställd miljö och artikeln är tidigare publicerad i Nordforms katalog Tingen för tanken, 1990.